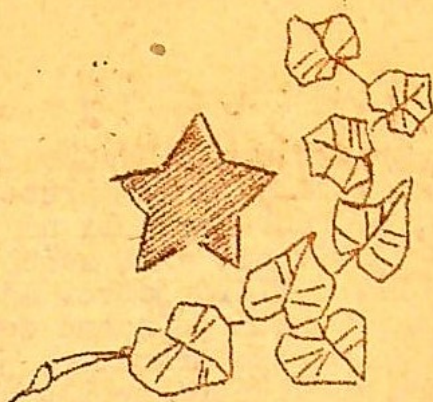
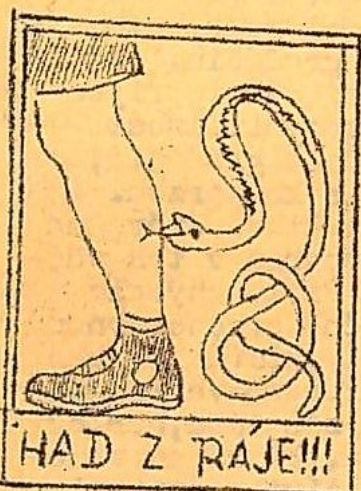

U nás

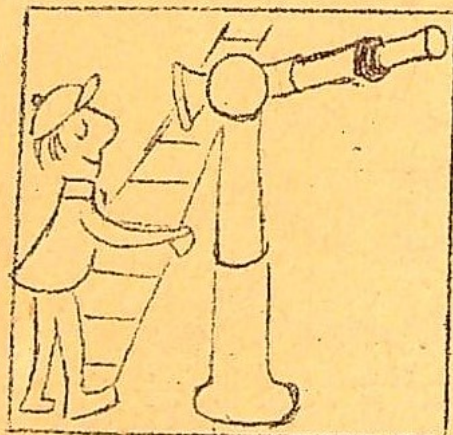
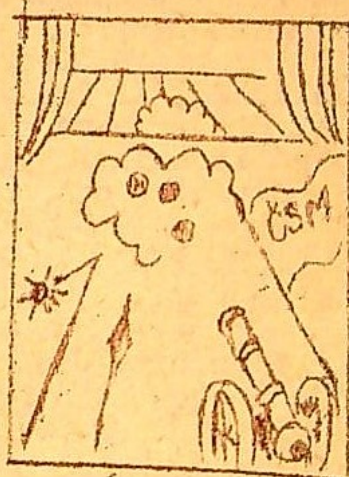

ZPRÁVODAJ XXVII. JIRÁSKOVA HRONOVA - - - - - 18. srpna 1957

SLOVO K MLÁDEŽI HRADECKÉ -
HO KRAJE...
Milí přátelé, tiskneme vám ruce v Jiráskově Hronově, který jste si vybrali za místo svého dnešního srazu. Brněnští ochotníci pro vás dnes budou hrát "Legendu o lásce" a někteří z vás uvidí v Jiráskově divadle "Bala-du z hadrů". Přejeme vám, aby divadlo, ten "had z ráje", uštkl i vás, a pak ještě hodně a hodně dalších chlap-ců o dívek. Trochu nás mrzí, že jste se na svůj poslední krajském festivalu v Hradci Králové nemohli pochlu-bit ani docela maličkým jevištním vystupem, i když vám tam nechyběla ani modní přehlídka.

A přece bývaly doby, kdy ve Dvoře Králové hráli mladí lidé Freyerovu "Ztracenou posici" a v Hradci Králové se pustili do "Mladé gardy". Mysleli jeno na vás tuto středu, kdy nám mladí lidé z Lipska hrá-li Brechtovu otkovku "Vyjímka a pravidlo" - a ve čtvrtek, když se nám mladí Pražáci představili v An-tuzovově hře, "Dům na předněstí". Ml dí vzali diva-celní prkno utokem a vyhráli te. A co vy?

HLEDEJTE, HLEDEJTE, HLEDEJTE !
Těsně před uzavěrkou našeho listu musíme vyslo-vit zdůvodňnou obavu: trefili vůbec svazáci do Hronova? V místní knihovně, kde měli pít dnes od 10 hodin besedu o Jiráskově kronice "U nás", jeno nenašli ani jediného. Co se s nimi, proboha, stalo? Všechny oči, všechny dalekohledy, vyzývám vás: Hledejte nám svazáky! Aby naše dnešní "Slovo k mládeži" nčlo ke komu hovořit!

NEsplněné očekávání

Představení Nového života očekávali návštěvníci Hronova s velkým zájmem. Možná nejvíce proto, že přináše nejméně známou hru dobře známého autora, kterého hry měli na tunějším jevišti v minulých letech velký úspěch. Toto očekávání vari zvažuje, čiastočné sklamanie, ktoré sme zažívali najmä v II. a III. dejstve. Aj keď smutná hra, skrýva v sebe mnohé slabiny v tom, že nemá jednotne zovrených dejov, sú to úseky zo života, uvádza nás hneď do stredu dramatu a pod., subor nohol z hry vyťažiť ďaleko viac. Dokazujú to viaceré svetle a pôsobivé miesta v predstavení. Slabými miestami boli po hereckej stránke monology, v ktorých, je postava sama na javisku a najmä vyprávacie pasáže, ktoré nám posuvajú dopredu dej hry, lebo vysvetľujú a dopĺňajú to, čo sa neodohráva na jevišti. Tieto doľadité monology nám v hre úplne zanikli. Zaniká nám natkná tužba dostať rodinu do vyššej spoločnosti, spojenia rodiny s "pánom", ktorá bola v tejto dobe na Slovensku takmer typickou. Jednotlivé postavy neprechádzali potrebným vývojom, postrádali určitú vášnivosť a temperament a najmä gradáciu. Celé predstavenie vychádzalo málo výrazne, miestami plocho a miestami prímo naturalisticky. Nedostatky ešte viac zvyšovala častá nezrozumiteľnosť textu, najvýraznejšia u Martina. Režia nevyťažila z hry dost gradácie, proniclivosti a rytmu. Nedostatočne boli zvláštne scény s komparzom. Chybou boli však i nevhodné škrtky v závere II. dejstva, pre ktoré stáva sa tu dej divákovi nepochopiteľným. Je to najmä pasivita komparzu v tak vážnej situácii, ako je vraždenie Matúša. Zatiaľ čo postave Pištu chýbala potrebná vášnivosť, výraznosť, postava Matúša bolo zbytočne prechorebná, ubolená. Ani Kára nerozhorela svoju postavu do plnej šírky, ktorú jej umožňovala textová predloha. Nedostatkým bolo najmä slabé diferencovanie jej vzťahov k jednotlivým postavám, v rôznych situáciách. Najzdravšou, herecky najprepracovanejšou a najvýraznejšou postavou bola Anička, ktorá si vedela udržať svoju výšku hereckého prejavu i v súhre so slabšími partnermi. Prispelo by jej menej pesimizmu a precitlivosti. Najlepšou bola aj jej javisková reč, zatiaľ čo u všetkých ostatných predstaviteľov bude treba venovať v budúcnosti ďaleko viac pozornosti. - Veľku možno povedať, že táto inscenácia Tajovskému, žiaľ, neposlúžila, napriek tomu, že na viacerých miestach divák zaujala, ba i vzrušila. No neukázala nám tu hlavnú myšlienku, že "nový život možno vystaviť len zničením starého."

Hra sama má nám čo povedať a patrí na ochotníckom javisku, lebo jej dobrá inscenácia pomôže nám zlepšovať vzťahy medzi ľuďmi a potierať to, čo rozvracia naše rodiny a celú našu spoločnosť.

-AK-

CO KDO REKL

Patroni z Jarončre:

"Jednoduchost a nehladenost jsou znaky pravého umění - a to jsme našli v představení Svatojurských."

Josef Daňhel, člen ZK Motorpal Jihlava:

"Myslím, že pro Jiráskův Hronov to bylo představení slabé."

Vlastimil Krejča, člen ZK Pozemní stavby Hradec Králové:

"Hrdí přesto bez efektů. A pro tyto vlastnosti divák rád odpustil nedůsledné prokreslení charakterů a malou režijní nápaditost."

Diskutér:

"Při diskusi bývá zklamána nejdříve jedna část publika, potom druhá část - a nakonec jsou proti porotě všichni."

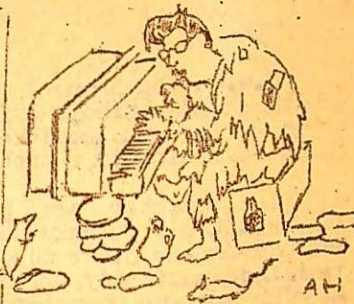
Že nesohlasíte s názory našeho časopisu? Že nemáme pravdu? Tak proč nám nenapíšete? Redakce je v učňovské škole, uzávěrka v 10 hodin. Přispívejte do našeho časopisu!

V + W + J = BALADA Z HADRŮ.

PROFESIONÁLNÍ PESIMISMUS

Už několikrát se sešlo v Domě armády v Českých Budějovicích několik nadšenců, kteří zakládali divadelní kroužek. Ale obyčejně dřív než došlo k premiéře bylo po souboru. Tak se nedivte, že když jsem měla znovu zařadit do kartotéky Krajského domu osvěty kartu se jménem Soubor DA, že jsem se bránila. Jednou přišel režisér souboru DA s. Rozšela pil a povídá: "Ty, Marie, co kdybychom udělali Baladu z hadrů." A já na to: "Balada za to stojí, to je fakt. Ale copak vy dáte někdy ten soubor dohromady? Známe přece Dům armády." ... Nu a dnes se hraje Balada v Hronově. Zlomte vez, milí soudruzi, a slibuji vám, že vás do té kartotéky nezařadím. To proto, abyste měli dlouhý život.

Marie Veselá, metodik KDO, České Budějovice

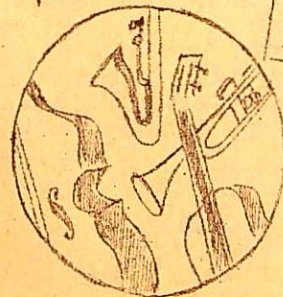
Velitel souboru nadporučík Jiří Hájek o Baladě jejimi vlastními slovy: "Jsou s tím starosti a hlídání. Balady jen ty hadry!"

Nuzota z lidí lotry činí a vlky z lesů žene hlad. F. Villon

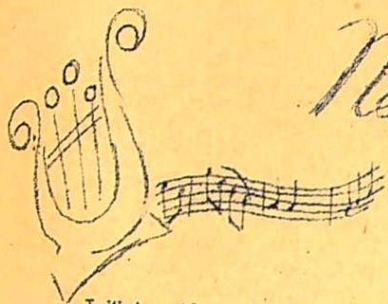
Jehan, ponocný města Paříže /des. Dušan Grembiřík/: Tak tady u nás tradičně říkáte "U nás". Přesto ale během divadelní přehlídky se každý z nás rád podívá do všech koutů světa. S Pygmalionem jsme byli v Anglii, němečtí přátelé nás zavedli na vyprahlou saharskou poušť, s Arbutovcem jsme se podívali do Moskvy a Legenda nás oblažila kouzlen Orientem. Nu a já vás dnes i zítra odtrcubím půlnoc v Paříži...

Dirigent Josef Beneda:

Zamilovali jsme si Ježkovu hudbu. Při nácviku jsme si Ježkovu hudbu opravdu kř sice, a tak bychom si chtěli plně obsadit naši mládež. Nepodařilo se nám sice žine splatit orchestr, ale i v tomto složení se snažíme povinně.

Přejem vám, aby Balada dobře dopadla. Jsme m vás velmi zvídavi a těšíme se na vaši návštěvu v našem závodě v Náchodě i na náš společný výlet do Adršpachu. J. Stránský z patron. závodu Tepna Náchod

Nezapomeňte na hudbu!

"Člověk, který nemá rád hudbu, není člověk. Ten, který ji jen rád poslouchá, je polo-
vičník člověkem. Teprve ten, který ji milu-
je a vytváří, je člověkem celým."

J.W. Goethe pronesl tato slova. Vyjadřuje v nich životnost a společenskou platnost hudebního umění. I v divadle je hudba jedním z důležitých výrazových prostředků scénického umění, jež ve svém souhrnu odráží život v celé jeho rozmanitosti a mnohotvárnosti.

Ze sedmi her dosud předvedených na letošní přehlídce jen dvě byly bez hudby. Ačkoliv se uskutečnila teprve první třetina hronovského festivalu, sledujeme se již s několika možnostmi jejího využití: jednak s hudbou, vytvořenou muzikanty přímo při představení a hudbou reprodukcí z zvukových záznamů magnetofonových nebo gramofonových. Bezpředmětná je ovšem otázka, které využití hudby je správnější. Obě možnosti jsou správné, jestliže je jimi dosaženo adekvátního účinku na posluchače v souladu s obsahem dramatu a nedochází-li k vnitřnímu rozporu mezi složkou hudební a dramatickou. Z této zásady, plně platné především u realistického umění, vyplývá i pak další možnosti jejího funkčního využití.

Do první skupiny řadíme hudbu, jejíž úkolem není vytvářet jen zvukovou kulisu/obyčejně na vyplnění jevištních pauz/, ale navozovat náladu a atmosféru, kterou nutně vyžaduje scénický obraz, prostředí a situace herců. Po této stránce bylo příkladně použito reprodukcí hudby v Arbuzově dramatu "Děs na předstíhání", kde symfonická hudba P.I. Čajkovského v nejdokonalější míře vystihovala dramatické ovzduší děje, smutek a tíživou situaci žen z druhé světové války. Hudba zde neporušovala obsahovou linii a stavbu díla, ale naopak stmelovala jednotlivé scény dramaticky ne vždy vyvážené, poetizovala náhlet a především umocňovala účinek na diváka. Jiným příkladem tohoto využití může být hudba Paul Dessau v Brechtově hře "Výjimek a pravidel". Byla ryze moderní, zvláštní, na první poslech ne každému hned srozumitelná. Přesto však pro její ostré disonance, přerývanou melodikou, místy exoticky ráz, převahu drsného fagotového zvuku, byla působivým podpořním a dokreslením onoho drsného, kolonizačního ovzduší, v němž se rozvíjely jednotlivé dějové úseky. Zde hudba neměla za úkol zjemňovat, zlidšťovat a stírat vyhraněné emoce posluchače, ale tíživě dohlédnout, někdy i drásat.

Rada problémů vzniká, jestliže hudba je součástí děje a je podřízena scénické koncepci. Tak tomu také bylo ve hrách E. Gollnera "Zlomená pýcha", v Brechtově hře "Pušky paní Carrerové" i v díle M. Kubátové "Jak přišla basa do nebe". Jedním z těchto problémů - vyskytnuvším se v dopolední večerní diskusi o Gollnerově hře - je, zda lidová scéna, improvizovaný zpěv a taneční s lidovou muzikou, patří na jeviště v té podobě, jakou má ve skutečném životě. Tento názor je z velké části přehnaný již v samotných souborech písní a tanců nebo dechových orchestrech, které naopak odhazují všechny projevy primitivismu, šablony a různých klisví a v duchu lidového umění usilují o projev plně umělecký, zbavený falešné lidovosti a naturalismu. Nelze nikdy onulvit falešné intenzování hráčů a zpěváků, rozladěnost nástrojů, nepřesnost nástupů, drhnutí smyčecí, křičení místo zpěvu a pod., zvláště jestliže setek děje na jevišti, při divadelní hře, která nikdy život nepřekopíruje, ale vytváří jej hluboce stylizovaným uměleckým projevem. Vždyť i do-
dané improvizované hry lidových hudebníků lze vytvořit dokonalou uměleckou

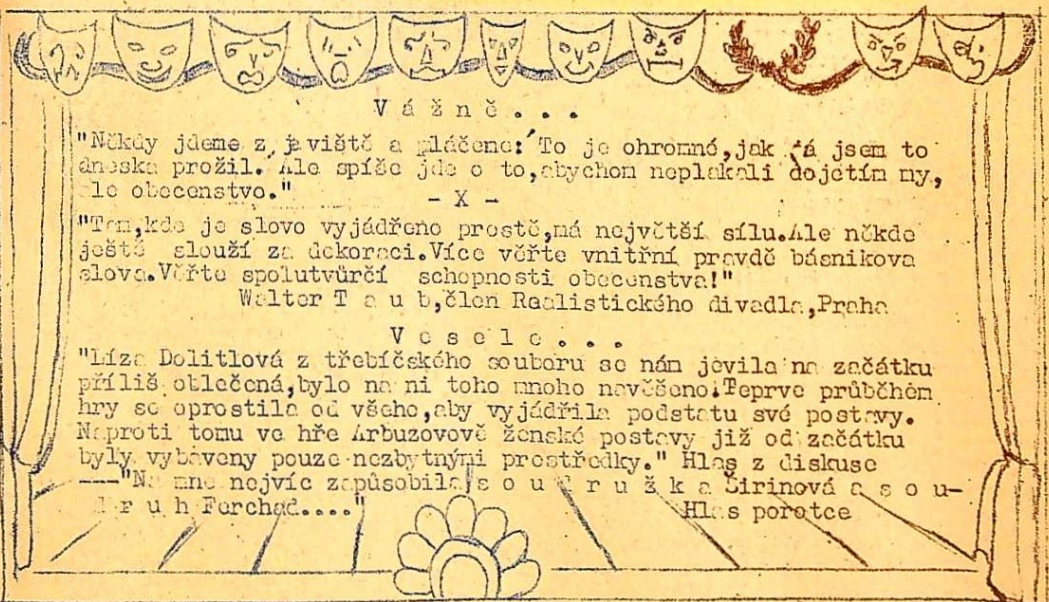
formou a nikoliv přenášením primitivních návyků lidových muzikantů, nena-
jícíchs podstatou lidového umění nic společného. Vzpomeneme si na př. na
první část hudby "U muziky" ze "Slovácké suity" Vítězslava Nováka, která
u posluchače dokonce vytváří představu ladění nástrojů! Samotný tempera-
ment banskobystrických hudebníků nemůže ovšem nikdy nahradit silný úči-
nek lidového umění při dokonalém provedení. Soubor KDO Praha se v insce-
naci "Pušky paní Carrerové" tohoto nedostatku vyvaroval. Při scéně, kdy
hlavní představitel hry vyhlížíji pochodujiící interbrigadisty, zní neso-
vé písně/německá, česká, španělská/ v dokonalé nahrávce vyspělého pěve-
ckého souboru. A vůbec nevadí, že doprovod symfonického orchestru je ne-
skutečný - ve skutečnosti nerealizovatelný. Divák je však přesvědčen o
bojové odhodlanosti, pevnosti a statečnosti pochodujiících vojáků. A to je
to nejdůležitější i nejenničší!

S nejtěžšími hudební inscenačními problémy jsme se však shleda-
li ve hře "Jak přišla basa do nebe" při charakterisování lidové hudby
podkarkonošské a nebeské hudby svatě Cecílie. I zde by bylo třeba docílit
hlubší hudební charakteristiky. U lidové hudby postihnout její specifický
krajový ráz nejen výběrem písní, ale též uměleckým zpracováním/intone-
ním čistotou, obsazením nástrojů, cifrováním, vedením hlasů, životní rytmi-
kou a pod., u hudby svatě Cecílie ne sentimentální rozvlácností, ale naopak
vybroušeným skolemismem, technicky dokonalým projevem bez životní jiskry
a elánu.

Již z těchto několika poznámek vyplývá důležitost hudby při scénické
práci a je třeba si přát, aby ochotníci nezapomněli na její účinnost a
jejímu použití vždy věnovali aspoň tolik pozornosti, jako všem ostatním
výrazovým prostředkům používaným při divadelní práci.

Milan Kuna, pracovník ÚDLT Praha

Z DIVADELNÍ DILNY

V á z n ě . . .

"Někdy jdeme z jeviště a pláčeme: To je ohromné, jak já jsem to
žánka prožil. Ale spíše jde o to, abychom neplakali dojetím my,
ale obecenstvo." - X -

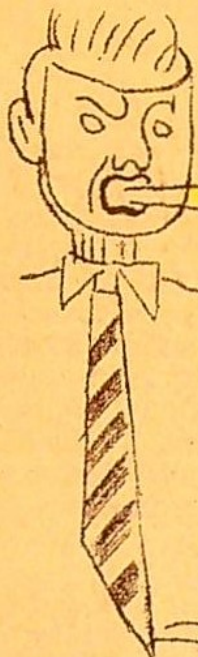
"Ten, kdo je slovo vyjádřeno prostě, má největší sílu. Ale někde
ještě slouží za dekoraci. Více věřte vnitřní pravdě básnickova
slova. Věřte spolutvůrčí schopnosti obecenstva!"

Walter T a u b, člen Realistického divadla, Praha

V e s e l e . . .

"Líza Dolitlová z trebičského souboru se nám jevila na začátku
příliš otlečná, bylo na ní toho mnoho navčeno. Teprve průběhem
hry se oprostila od všeho, aby vyjádřila podstatu své postavy.
Naproti tomu ve hře Arbuzovově ženské postavy již od začátku
byly vybaveny pouze nezbytnými prostředky." Hlas z diskuse

"Ne mno nejvíce zapůsobila s o u r u ž k a Širínová a s o u-
r u h Ferhač...." Hlas porotce

TRISKY Z HRONOVSKÝCH PRKEN

... pravdu sobě nluvne!

V sobotní diskusi o "legendě o lásce" se s. Seidl z technické komise Přípravného výboru pokoušel hájit technickou dokonalost Jiráskova divadla. Protiargumentů by se dalo uvést hodně, nejméně 27. Tolik položek totiž obsahuje seznam nedostatků hronovské divadelní budovy, který zjistila oficiální komise. A ještě dvě čísla: Ne odstranění zmíněných nedostatků by bylo třeba nákladu zhruba půl druhého milionu Kčs, při čemž celková roční dotace na Jiráskovo divadlo činí ročně něco mezi 30.000-40.000 Kčs. Stačí?

...ke zvýšení úrovně Jiráskova Hronova je bezpodmínečně nutné stanovit termíny příštích národních přehlídek v takovém časovém rozpětí, aby je mohla shlédnout a posoudit jediná porota.

Josef Danhel, ZK Motorpal n.p., Jihlava.

V HRONOVĚ MODRÝ PONDĚLEK NEDRŽÍME...

- 9,- Sokolovna-posudek poroty a diskuse o představení "Balada z hadrů"
- 13,30 Autokarevův zájezd "Na Hvězdě Jiráskova mládí"
- 14,30 Uvítání souboru ZK Solivery v Solnej Bani
- 15,30 Jiráskovo divadlo - Balada z hadrů
- 19,30 Přírodní divadlo - Zpěvy staré Číny
- 19,30 Park u promenád - Taneční večer
- 20,00 Jiráskovo divadlo - Balada z hadrů
- 22,00 Sokolovna - Beseda souboru s patronátem

MNV Hronov versus středisko ČSAD Náchod

Již loňského roku usnesl se MNV v Hronově na zrušení stanoviště autobusů ČSAD v Hronově na náměstí Čs. armády. Dopravní středisko v Náchodě řádně uvědomil o závažném usnesení a stále čeká na provedení svého rozhodnutí, které již dávno překročilo jednorocní jubileum. Autobusy však parkují na náměstí stále i v době oslav XXVII. Jiráskova Hronova.

Hronovská veřejnost vznáší zdvořilý dotaz, zda pro ČSAD platí správná rozhodnutí MNV.

Jiněřich Vanura z Hronova

Přípravný výbor se těší na vyřešení otázky do XXVIII. J H I

Cena 60 hal.

Vydává Přípravný výbor XXVII. Jiráskova Hronova.
K tisku připravili: J. Valenta, J. Rodr., J. Ščerbakov,
V. Květenský, J. Ulrich.

N 107877